

Utan tillväxt kommer fler att dö tidigare

Svenska Dagbladet den 4 maj 2024

När jag var tonåring drabbades min pappa av en allvarlig hjärtsjukdom. Han opererades och rehabiliterades, och även om läkarna inte kunde ge några garantier var kirurgen, i sitt samtal med pappa efter den första operationen, rätt tydlig: "Du, jag har gett dig 20 år till nu. Eller förresten, snarare 25. Minst." Det är 27 år sedan dess.

Om hans och mitt liv hade utspelat sig ett par decennier tidigare hade han med största sannolikhet inte överlevt. Mina barn hade aldrig fått träffa sin morfar. De hade inte fått höra hans vilda historier om när han körde nattaxi i Stockholm och han hade inte kunnat lära dem att spela schack.

Men nu har han inte bara lärt dem spela schack – han spelar fortfarande schack med dem när vi är på besök i Sverige! Inte heller efter de framgångsrika hjärtoperationerna är det någon självklarhet. Ett fästingbett för 20 år sedan gav pappa borrelia, vilket ledde till njursvikt, vilket i sin tur gör att han sedan ett par år endast överlever tack vare dialysbehandlingen han får tre gånger i veckan.

Allt detta, och mycket mer, tänkte jag på när jag häromveckan läste att Miljöpartiets nyvalda språkrör, Amanda Lind, vill sätta en gräns för den ekonomiska utvecklingen. Vi ska helt enkelt inte ha det för bra, inte ha för mycket välstånd. Hennes argument är att tillväxten behöver begränsas, eller stanna av, för klimatets skull. Det är i sig ett dåligt argument – för även om det historiskt funnits ett starkt, positivt samband mellan ekonomisk tillväxt och koldioxidutsläpp, så gäller det inte längre i västländer som Sverige och USA. Men Miljöpartiet är inte ensamma – bara några dagar senare återupplivade Socialdemokraterna med Annika Strandhäll i spetsen frågan om arbetstidsförkortning. Vi ska ha mindre ansträngning, mindre jobb, mindre utveckling är budskapet.

Men vad är ekonomisk tillväxt egentligen? Det är så lätt att tankarna går till nya smartphone-modeller och snabbare bilar – till prylar. Och då ligger det nära till hands att känna att tillväxt är något vi kan klara oss utan. Men det är inte den aspekten som är den väsentliga. Det centrala med tillväxt och välstånd är ju sådant som att vi lever längre, mer hälsosamma liv. Att vi kan bota och lindra sjukdomar som för inte särskilt länge sedan var en dödsdom. Det centrala med den ekonomiska tillväxten är, kort sagt, att min pappa – och en massa andra människor – lever.

Om 30 år kommer två föräldrar få reda på att deras barn har en svår cancerdiagnos. De kommer att bli chockade, rädda och ledsna. Men det kommer att finnas ett ljus i mörkret – läkaren kommer att säga att det finns bra behandlingar. Att prognosen ser oerhört mycket bättre ut än bara för ett par årtionden sen. När Amanda Lind vill begränsa den ekonomiska tillväxten, och när Annika Strandhäll vill bestämma att vi ska jobba mindre, är det i förlängningen det ljuset de vill släcka.

Johanna Möllerström